

دستورالعمل نظارتی تیم نظارت بر پروژه
نظارت بر برنامه توسعه اقتصادی و اشتغالزایی روستاهای استان و تهیه طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستائی

۱- اطلاعات اولیه جهت تبیین انتظارات و دستورالعمل نظارتی
 ۱-۱- اعضای تیم نظارت مشتمل بر ۸ نفر به شرح مشخصات ذیل می باشند:

شماره تلفن	سوابق علمی	محل اشتغال یا سمت اجرایی	مقطع، رشته و گرایش تحصیلی و نام دانشگاه محل اخذ مدرک	نام و نام خانوادگی
۰۹۱۲۳۶۲۳۶۱۱	راهنمایی و مشاوره ۱۹ پایان نامه اجرای ۱۱ طرح پژوهشی چاپ ۱۹ مقاله در مجلات علمی پژوهشی و ۲۱ مقاله در کنفرانس‌های معتبر	مدیر گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی دانشکده کشاورزی دانشگاه زنجان	دکتری مهندسی کشاورزی-گرایش توسعه روستایی از دانشگاه پوترای مالزی	۱- آقای دکتر محمد بادیار
۰۹۱۴۹۸۶۸۳۴۰	راهنمایی و مشاوره ۳۰ پایان نامه اجرای ۶ طرح پژوهشی چاپ ۱۹ مقاله در مجلات علمی پژوهشی و ۴۹ مقاله در کنفرانس‌های معتبر	عضو هیات علمی گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی دانشکده کشاورزی دانشگاه زنجان	دکتری اقتصاد کشاورزی - گرایش سیاست و توسعه کشاورزی از دانشگاه تهران	۲- آقای دکتر حیدر قلی زاده
۰۹۱۹۲۷۸۴۱۹۸	راهنمایی و مشاوره ۴۹ پایان نامه اجرای ۶ طرح پژوهشی چاپ ۶۴ مقاله در مجلات علمی پژوهشی و ۵۴ مقاله در کنفرانس‌های معتبر تالیف ۴ کتاب	استاد گروه جغرافیا دانشکده علوم انسانی دانشگاه زنجان	دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی از دانشگاه زنجان	۳- آقای دکتر مهدی چراغی
۰۹۱۲۷۴۳۲۹۷۲	بیش از ۹۰ مورد مجری، ناظر، همکار	رئیس گروه برنامه ریزی، آمایش و بهره‌وری	کارشناسی ارشد برنامه ریزی توریسم از دانشگاه زنجان	۴- خانم فاطمه صفی
۰۹۱۲۵۴۲۲۶۴۵	اجرای ۱ طرح پژوهشی چاپ ۳ مقاله در مجلات علمی پژوهشی و ۴ مقاله در کنفرانس‌های معتبر تالیف ۲ کتاب	کارشناس اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان زنجان	دانشجوی دکتری جغرافیا و نظام سیاستگذاری در برنامه ریزی روستایی از دانشگاه خوارزمی تهران	۵- خانم دکتر لیلا حسنلو
۰۹۱۲۵۴۱۸۶۵۹	اجرای دهها طرح پژوهشی چاپ ۵ مقاله در مجلات علمی پژوهشی و ۳ مقاله در کنفرانس‌های معتبر	رئیس گروه امور تولیدی و اقتصادی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان زنجان	دکتری اقتصاد بین الملل از دانشگاه تبریز	۶- آقای دکتر خلیل قاسملو
۰۹۱۲۷۴۳۷۳۵۱	راهنمایی و مشاوره ۱۹ پایان نامه اجرای ۶ طرح پژوهشی چاپ ۷ مقاله در مجلات علمی پژوهشی و ۱۶ مقاله در کنفرانس‌های معتبر	مدیر گروه اقتصاد دانشکده علوم انسانی دانشگاه زنجان	دکتری اقتصاد از دانشگاه پوترای مالزی	۷- خانم دکتر نرگس مرادخانی
۰۹۱۲۸۴۱۴۰۸۶	طرحهای پژوهشی متعدد در سازمان	مدیر امور برنامه و بودجه سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان	دانشجوی دکتری اقتصاد کشاورزی	۸- آقای دکتر علی فرهادی
۰۹۱۲۴۴۱۸۱۷۴	طرحهای پژوهشی متعدد در سازمان	کارشناس برنامه‌ریزی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان زنجان	کارشناس جغرافیای انسانی - اقتصادی از دانشگاه تهران و کارشناسی ارشد جغرافیا گرایش مطالعات ناحیه‌ای دانشگاه آزاد مرکزی تهران	۹- آقای فرشاد محمدی
۰۹۱۴۶۰۶۸۳۱۱	مستقر در دفتر مطالعات و دارای مقالات و همکاری در اجرای طرحهای پژوهشی	هماهنگی اجرایی تیم نظارت و تدوین گزارشات و صورتجلسات و کتاب فرایند نظارت	کارشناسی ارشد آمار گرایش ریاضی از دانشگاه زنجان	۱۰- خانم سودابه کریمی

۲-۱- ترکیب فعالیت تیم نظارت برای نظارت بر شرکت‌های مهندسی مشاور بر اساس تلفیق تخصص‌های مکمل ناظران و حجم کار مشاوران به صورت زیر می‌باشد:

ترکیب فعالیت تیم نظارت:

- تیم ۱: آقای دکتر مهدی چراغی و آقای دکتر خلیل قاسملو
 تیم ۲: آقای دکتر حیدر قلی زاده و خانم فاطمه صفی
 تیم ۳: آقای دکتر محمد بادیار و خانم دکتر نرگس مرادخانی
 تیم ۴: خانم دکتر لیلا حسنلو و آقای دکتر علی فرهادی
 آقای فرشاد محمدی، ارائه خدمات هماهنگی سامانه ارزیابی توسعه و رصد آمایش استان (ساترا) و نقشه‌های GIS برای کل تیم نظارت
 خانم سودابه کریمی، هماهنگی اجرایی تیم نظارت و تدوین گزارشات و صورتجلسات و کتاب فرایند نظارت

۳-۱- شرح وظایف کلی اعضای تیم نظارت به شرح ذیل می باشد:

۱- بررسی دقیق پرسشنامه‌های طرح و تطبیق آنها با اهداف و دستاوردهای پروژه و سرفصل‌های شرح خدمات و اعلام نظر مکتوب
 ۲- اختصاص یک روز در هفته جهت مراجعه میدانی (به صورت تصادفی) به روستاها و مشاهده و نظارت و اعلام نظر در خصوص شیوه اجرای طرح مشارکت برای تکمیل فرمها توسط شرکت مشاور تحت نظارت (حضور نفرات اول نامبرده در هر تیم الزامی بوده و نفرات دوم بنا به شرایط و برنامه ریزی می توانند شرکت کنند)

۳- هماهنگی درون گروهی با سایر اعضای تیم نظارت و ناظر و تعیین شاخص‌ها و روند دقیق نظارت بر پروژه

۴- حضور فعال در جلسات کمیته فنی و جلسات کارشناسی تیم نظارت و عامل چهارم

۵- دریافت گزارش از مشاور و مطالعه و بررسی دقیق گزارش پیشرفت کار مشاور تحت نظارت و کنترل شکلی و محتوایی عملکرد مشاور و اعلام نظر کارشناسی

تبصره: مشاوران (پس از هماهنگی در جلسه مشترک خود) مطابق پیوست شماره ۶ فرمت همسان نحوه تهیه گزارش طرح و نقشه‌های آن را، به ناظر تحویل نمایند تا فرمت تایید شده از سوی ناظر برای تدوین گزارش به مشاوران ابلاغ گردد.

۶- مطالعه و بررسی دقیق گزارش‌های پروژه تدوین شده توسط تمامی شرکت‌های مشاور و ارزیابی شکلی و محتوایی اسناد و مدارک (الف: برنامه توسعه اقتصادی، اشتغالزایی و ب: طرح توسعه منظومه‌های روستائی استان زنجان و ج: سند توسعه روستائی) و تطبیق آنها با اهداف و دستاوردهای پروژه و سرفصل‌های شرح خدمات و اعلام نظر مکتوب در خصوص کنترل ستادی اسناد و مدارک (گزارش، نقشه‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌های دستگاه‌ها و ...) و کنترل میدانی نقشه‌های پایه و طراحی شده توسط مشاور و گزارش برنامه و طرح.

تبصره: در صورت عدم تایید گزارش و وجود اشکال در هر کدام از موارد فوق، موضوع به مشاور ارجاع داده می‌شود و پیگیری لازم جهت انجام اصلاحات مورد نظر از طریق عضو تیم نظارت بعمل می‌آید. کنترل و تایید مجدد گزارش، از سوی عضو تیم نظارت صورت خواهد گرفت.

۷- تدوین گزارش هفتگی به ناظر (هر سه شنبه) در خصوص اقدامات انجام شده توسط تیم خود و میزان رضایت از عملکرد مشاور تحت نظارت و میزان هماهنگی با مشاور در خصوص تطبیق یا انحراف فعالیت‌های انجام شده با برنامه زمان‌بندی و ارائه پیشنهاد برای بهبود روند اجرای پروژه و اعلام نظر مکتوب به ناظر در صورت عدم همکاری مشاور یا قصور مکرر یا عدم تصویب گزارش‌های مرحله‌ای مشاور توسط عضو تیم نظارت

۸- دریافت اسناد و مدارک برنامه، طرح و سند مصوب از مشاور و تحویل به ناظر مشتمل بر:

- دریافت یک نسخه کامل از گزارش و آلبوم نقشه‌های برنامه و طرح از مشاور به منظور کنترل شکلی و محتوایی قبل از تکثیر نهایی آن.
- پیگیری تکثیر نهایی و صحافی گزارش‌ها و آلبوم نقشه‌ها پس از انجام اصلاحات احتمالی توسط مشاور.

فهرست نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان در مطالعات برنامه و طرح توسعه به عنوان نماینده و دبیر

ردیف	شهرستان	نماینده		دبیر	
		نام و نام خانوادگی	تلفن همراه	نام و نام خانوادگی	تلفن همراه
۱	ابهر	فریبا ارشادی	۰۹۱۲۳۴۱۷۳۳۴	علی ایپکی وردی	۰۹۱۲۲۴۱۱۲۶۹
۲	ایجرود	کوروش اسکندری	۰۹۱۲۲۴۱۶۴۰۱	کوروش اسکندری	۰۹۱۲۲۴۱۶۴۰۱
۳	خداآباد	فرشاد محمدی	۰۹۱۲۴۴۱۸۱۷۴	محمد عیوضی	۰۹۱۲۴۴۱۵۵۸۵
۴	خرمدره	نوید علوی	۰۹۱۲۲۴۱۸۷۲۴	علی اکبری	۰۹۱۲۵۴۱۱۱۷۴
۵	زنجان	فرهاد اوچاقلو	۰۹۱۲۷۴۲۳۴۴۵	محمد عیوضی	۰۹۱۲۴۴۱۵۵۸۵
۶	سلطانیه	محمد بیگدلی	۰۹۱۲۲۴۱۶۵۲۸	حمید بیگدلی	۰۹۱۲۳۴۱۰۲۳۰
۷	طارم	حمید بیگدلی	۰۹۱۲۳۴۱۰۲۳۰	حمید بیگدلی	۰۹۱۲۳۴۱۰۲۳۰
۸	ماه‌نشان	سجاد محمدی	۰۹۱۲۶۴۲۰۳۳۷	سجاد محمدی	۰۹۱۲۶۴۲۰۳۳۷

۴-۱- اسامی و مشخصات محل فعالیت و حجم کار تقریبی شرکت‌های مهندسی مشاور به صورت جدول ذیل می باشد:

ردیف	شهرستان	تعداد بخش	نام بخش	تعداد روستا	جمعیت بخش	نسبت جمعیت	مساحت بخش	نسبت مساحت	تعداد گزارش‌های برنامه و طرح	نام مهندس مشاور	مدیر در ارتباط	تلفن
۱	ابهر	۱	مرکزی	۶۹	126566	13/75	1912	8/63	۲	رازان آب زاگرس	احمد جوانی	۰۹۱۴۱۰۱۰۲۸۶
۲	خرمدره	۱	مرکزی	۱۶	60970	6/62	407	1/84	۲	داود نقی زاده	داود نقی زاده	۰۹۱۴۳۰۱۱۴۰۱
۳	سلطانیه	۲	مرکزی باغ حلی	۴۴	28277	3/07	1081	4/88	۴	سبز سامانه سیلان	حسین کنگری	۰۹۱۳۱۰۰۵۹۶
۴	خداآباد	۴	مرکزی افشار بزینه روز سجاسرود	۲۲۵	152236	16/53	5151	23/24	۸	برنامه ریزی چشم انداز سامان	مصطفی دین محمدی	۰۹۱۲۶۴۲۰۲۵۲
۵	زنجان	۳	مرکزی زنجانرود قره پشلو	۲۵۶	435273	47/28	6763	30/51	۶	یورت شهر سیلان	میرمعظم ابراهیمی	۰۹۱۴۴۹۷۵۷۶۲
۶	طارم	۲	مرکزی چورزق	۹۷	43657	4/74	2235	10/08	۴			
۷	ماه‌نشان	۲	مرکزی انگوران	۱۲۶	37107	4/03	2786	12/57	۴	آرتا نقشینه شهر	سعید نجفی	۰۹۱۴۳۵۰۹۸۰
۸	ایجرود	۲	مرکزی حلب	۷۳	36637	3/98	1829	8/25	۴			
جمع	استان	۱۷		۹۰۶	920723	۱۰۰	22164	۱۰۰	۳۴			

۲- دستورالعمل نظارتی و انتظارات تیم نظارت (قبل از مطالعه، حین مطالعه، بعد از مطالعه و دوران اجرای اسناد توسعه بخش‌ها)

۲-۱- رعایت برنامه زمان‌بندی فعالیت‌های مهندسی مشاور، تیم نظارت و عامل چهارم

با توجه به جلسه مورخ ۱۳۹۷/۷/۲۱ ناظر و مشاورین، برنامه زمان‌بندی فعالیت‌های مهندسی مشاور، تیم نظارت و عامل چهارم به شرح جدول پیوست ابلاغ می‌گردد. انتظار می‌رود کلیه ذینفعان، برنامه را به دقت مطالعه نموده و مطابق آن اقدامات و فعالیت‌های خود را تنظیم نمایند تا انحراف از برنامه به حداقل برسد. شایان ذکر است یکی از معیارهای ارزیابی عملکرد و تعیین پیشرفت پروژه برای مشاوران، رعایت برنامه زمان‌بندی و هماهنگی با سایر مشاوران در اجرای این برنامه می‌باشد.

برنامه زمان‌بندی به پیوست همین دستورالعمل الصاق گردیده است.

در اجرای برنامه زمان‌بندی توجه به نکات ذیل ضروری است:

۱- زمان‌بندی قابلیت انعطاف تا ۱۰ درصد انحراف را داشته و متناسب با شرایط با تایید کمیته فنی مورد بازبینی قرار خواهد گرفت.

۲- در کلیه مراحل، ناظر نظارت خواهد داشت.

۳- در فرایند جمع‌آوری اطلاعات از روستا توسط مشاورین، تیم نظارت دو نفره منتخب در تمام مراحل نظارت خواهد داشت.

۴- هر ماه یکبار مشاوران طی نامه‌ای، فرم گزارش پیشرفت کار را تکمیل و به عامل چهارم جهت ارائه به ناظر و تیم نظارت تحویل خواهند داد.

تبصره: فرم گزارش پیشرفت کار متعاقباً از سوی ناظر به مشاوران تحویل داده خواهد شد.

۵- جلسات کمیته فنی آخرین پنج‌شنبه هر ماه ساعت ۱۰ تا ۱۲ برای بررسی و تصویب گزارشهای واصله برگزار خواهد شد.

۶- جلسات اضطراری کمیته فنی، بنا به اقتضای شرایط و حجم کار و گزارشهای واصله، با اعلام قبلی، برگزار خواهد شد.

۲-۲- رعایت برخی الزامات پیش از توزیع پرسشنامه‌ها

پیش از توزیع پرسشنامه‌ها الزامی است تا مشاوران در تنظیم پرسشنامه‌ها به سوالات زیر پاسخ داده و نتیجه را به عامل چهارم جهت تحویل به ناظر و تیم نظارت تحویل دهند. بدیهی تا پیش از پاسخ به این سوالات و عدم تایید تیم نظارت، امکان توزیع پرسشنامه‌ها وجود نخواهد داشت.

الف) آیا در پرسشنامه، اهداف برنامه توسعه اقتصادی و اشتغالزایی روستاهای استان پوشش داده شده است؟ مشاوران مشخص نمایند کدام سوالات، به کدام اهداف متناظر است؟

هدف عمده: توسعه اقتصادی و اشتغالزایی روستاهای هدف برنامه

اهداف ویژه:

۱. برنامه‌ریزی منطقه‌ای و تقویت اقتصاد روستایی و توسعه اقتصاد صادرات محور
۲. شناخت علمی و تحلیل راهبردی مزیت‌ها، توانمندی‌ها و تنگنایهای اساسی توسعه اقتصادی و اشتغالزایی در روستاهای هدف دهستان یا بخش؛
۳. بسترسازی جهت رفع تنگناها و بهره‌گیری از توانمندی‌های توسعه اقتصادی و اشتغالزایی در روستاهای هدف دهستان یا بخش؛
۴. یکپارچه‌سازی، هدفمند کردن و تعیین اولویت‌های سرمایه‌گذاریهای اقتصادی اشتغال‌زا در روستاهای هدف دهستان یا بخش؛
۵. تقویت ظرفیت‌های موجود و ایجاد ظرفیت‌های جدیدی تولیدی با تاکید بر تکمیل زنجیره ارزش و زنجیره تولید با مشارکت بخش غیردولتی در روستاهای هدف دهستان یا بخش؛
۶. تقویت و نهادینه‌سازی مشارکت بخش عمومی، خصوصی، تعاونی و مردمی (ساکنین و ذینفعان روستاهای هدف) در توسعه اقتصادی و اشتغالزایی در روستاهای هدف دهستان یا بخش.

ب) آیا در پرسشنامه، اهداف طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی، پوشش داده شده است؟ مشاوران مشخص نمایند کدام سوالات، به کدام اهداف متناظر است؟

هدف اصلی: پیشرفت منظومه‌های روستایی مبتنی بر اصول برنامه ریزی فضایی توسعه پایدار

اهداف فرعی:

۱. نظم بخشی و آرایش (فضایی) مراکز سکونتگاهی
۲. کمک به ایجاد و گسترش روابط مکمل و پیوندهای سازمان یافته اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و ارتباطی بین نقاط شهری-روستایی در سطح منظومه
۳. انتظام فضایی شبکه‌ای منظومه هماهنگ با منظومه‌های مجاور (با نگاه یکپارچه به شهر و روستا)
۴. کاهش شکاف و تعادل بخشی روستایی - شهری و منطقه‌ای
۵. توسعه فعالیتهای اجتماعی- اقتصادی و کالبدی منظومه روستایی
۶. افزایش ماندگاری جمعیت در منظومه روستایی
۷. تدوین چارچوبهای لازم برای مدیریت کارآمد پیشرفت منظومه‌های روستایی
۸. تقویت اقتصاد محلی در پیوند و همگرایی با توسعه منطقه‌ای و ملی
۹. توسعه مکانی- فضایی سکونتگاههای روستایی واقع در منظومه

ج) با عنایت به این که اهداف فوق‌الاشاره برای کنترل توسط تیم نظارت، نیازمند کمی‌سازی هستند، مشاوران نتایج بررسی‌های خود را در مورد کمی‌سازی اهداف برنامه و طرح در جدول زیر تحت عنوان «وضع موجود» و «وضع مطلوب» بهمراه شاخصهای ارزیابی اهداف تبیین نموده و ظرف یک هفته پس از ابلاغ این دستورالعمل به عامل چهارم و ناظر تحویل نمایند.

عنوان هدف (اصلی و فرعی)	شاخص /های ارزیابی هدف	وضع موجود در شاخص /های مورد بررسی	وضع مطلوب شاخص /ها در صورت تحقق هدف مزبور (پس از انجام این پروژه)

تبصره: این شاخصها طی جلسات اعضای تیم نظارت، مورد بررسی قرار گرفته و یک هفته پس از دریافت نظرات مشاوران، جهت اطلاع و اعمال شاخص، به مهندسين مشاور ابلاغ خواهد شد.

د) با توجه به این دستاوردهای حاصل از این پروژه در قالب سند طرح و برنامه و پروژههای عملیاتی باید به عینه دیده شود، مشاوران مشخص نمایند: آیا از طریق پرسشنامههای تدوین شده، دستاوردهای اقتصادی مورد انتظار برنامه و طرح حاصل می شود؟

نمونه دستاوردهای اقتصادی مورد انتظار برنامه و طرح

۱. ایجاد اشتغال پایدار و رونق کسب و کار در روستاهای هدف
۲. تقویت اقتصاد محلی صادرات محور در پیوند با اقتصاد منطقه ای در روستاهای هدف
۳. توانمندسازی اقتصادی روستائیان و ظرفیت سازی مشارکت تحویل کردگان محلی در طرح های توسعه اقتصادی؛
۴. تنوع بخشی به اقتصاد و معیشت روستائیان؛
۵. افزایش سطح درآمد و ارتقاء سطح بهره وری در روستاهای هدف
۶. تثبیت جمعیت روستائی و ایجاد انگیزه برای بازگشت مهاجران روستائی.

ه) با عنایت به این که دستاوردهای فوق الاشاره برای کنترل توسط تیم نظارت، نیازمند کمی سازی هستند، مشاوران نتایج بررسی های خود را در مورد کمی سازی دستاوردهای برنامه و طرح در جدول زیر تحت عنوان «وضع موجود» و «وضع مطلوب» به همراه شاخصهای ارزیابی دستاوردها تبیین نموده و ظرف یک هفته پس از ابلاغ این دستورالعمل به عامل چهارم و ناظر تحویل نمایند.

عنوان دستاورد	شاخص /های ارزیابی دستاورد	وضع موجود در شاخص /های مورد بررسی	وضع مطلوب شاخص /ها در صورت تحقق دستاورد مزبور (پس از انجام این پروژه)

تبصره: این شاخصها طی جلسات اعضای تیم نظارت، مورد بررسی قرار گرفته و یک هفته پس از دریافت نظرات مشاوران، جهت اطلاع و اعمال شاخص، به مهندسين مشاور ابلاغ خواهد شد.

۳-۲- رعایت برخی الزامات در حین توزیع پرسشنامهها

با توجه به این که مطابق قراردادهای منعقد، تدوین برنامه و طرح با تاکید بر مشارکت فعال گروه های مختلف ذینفع و با حضور اعضای شورا، دهیار، ریش سفیدان و معتمدین روستاهای حوزه، نماینده نهادهای غیر دولتی، نماینده بنیاد مسکن، نماینده بخشدار و عنداللزوم سایر دستگاههای دولتی مرتبط و مشاوران به انجام می رسد، موارد زیر در زمان تکمیل پرسشنامهها رعایت شود:

الف) در تکمیل پرسشنامه های روستا

- ۱- تکمیل پرسشنامهها در روستاها با حضور تیم علمی مشاوران و افراد زبده و طی جلسه مشارکتی با دهیار، اعضای شورای روستا، ریش سفیدان و معتمدین روستا انجام شود و از تکمیل انفرادی پرسشنامهها پرهیز شود.
- ۲- برای نظارت بر نحوه تکمیل پرسشنامهها در روستا، به صورت تصادفی، اعضای تیم نظارت مربوط به هر مشاور نیز در برخی جلسات حضور داشته و بر کیفیت کار نظارت خواهند نمود.
- ۳- مشخصات حاضرین در تکمیل پرسشنامه، یا به شکل صورتجلسه الصاقی به پرسشنامه یا در متن پرسشنامه (حاوی نام و نام خانوادگی، سمت، تلفن ثابت و همراه) معین گردد.
- ۴- در تکمیل هر پرسشنامه، یک عکس از جلسه مشارکتی و تکمیل گروهی پرسشنامهها، گرفته شود. به نحوی که روی یک برگه محل تکمیل و تاریخ تکمیل پرسشنامه نوشته شده و در عکس قابل رویت باشد.
- ۵- مستندات مربوط به صورتجلسهها و عکسها به صورت فولدربندی شده با تیم نظارت تحویل گردد تا اقدامات نظارتی و راستی آزمایی صورت گیرد.
- ۶- برای کلیه روستاهای مشمول پروژه باید پرسشنامه تکمیل گردد.
- ۷- پرسشنامهها پس از بهره برداری توسط مشاور، به صورت مرتب و طبقه بندی شده، به دفتر مطالعات پروژه تحویل گردد تا بایگانی صورت گیرد.
- ۸- در صورت درخواست اعضای تیم نظارت مبنی بر تحویل موردی پرسشنامهها، برای راستی آزمایی، اسکن پرسشنامه یا اصل آن به اعضای تیم نظارت تحویل گردد تا پس از بررسی مجدداً به مشاور عودت شود.

ب) در تکمیل پرسشنامه های دستگاهها

- ۱- برای دریافت اطلاعات از سازمانهای دولتی پرسشنامههای تایید شده از سوی تیم نظارت، با نامه سازمان مدیریت و برنامه ریزی ارسال و از طریق نمایندگان مشاورین در دفتر مطالعات پیگیری خواهد شد. در این راستا همکاری کلیه نمایندگان مشاوران بر اساس تقسیم بندی صورت گرفته از ناحیه عامل چهارم و ناظر برای مراجعه به دستگاهها و دریافت اطلاعات پروژه، ضروری است.
- ۲- پس از جمع آوری اطلاعات و فرمها از دستگاهها، فرایند ورود اطلاعات در فایل اکسل یا نرم افزارهای دیگر با هماهنگی نمایندگان مشاورین انجام شود و فایلهایی پس از بازبینی و تایید ناظر برای استفاده در اختیار مشاوران قرار گیرد.
- ۳- پرسشنامهها پس از ورود دیتا در رایانه، توسط نمایندگان مشاوران به صورت مرتب و طبقه بندی شده، در دفتر مطالعات بایگانی شود.

۴-۲- رعایت برخی الزامات پس از تکمیل پرسشنامهها و حین تدوین هر گزارش:

در گزارش دوره ای که به تفکیک فصول ارائه خواهد شد، در روکش گزارش به موارد زیر اشاره گردد:

الف) در کدام بخش از گزارش های برنامه توسعه اقتصادی و اشتغالزائی روستاهای استان و طرح توسعه پایدار منظومه های روستائی، از اسناد بالادست زیر استفاده شده است؟ (برای این کار مشاوران، متن اسناد را از سایت abepi.ir تهیه کرده و مشخصاً با استناد به متن گزارش و متن هر کدام از اسناد، محل استفاده از اسناد و میزان انطباق گزارش با اسناد را شرح دهند.)

۱. سند پایه توسعه استان
۲. اسناد راهبردی منتشره اتاق فکر توسعه استان (مشمول بر بخش های گردشگری، خدمات، عمران و شهرسازی، صنعت و معدن، فرهنگ عمومی، کشاورزی و آب)

۳. مطالعات آمایش استان (مشتمل بر ۲۰ جلد)
۴. سنتز مطالعات آمایش استان
۵. سامانه کارا و سند توسعه اشتغال و سرمایه گذاری استان
۶. برنامه ششم توسعه استان
۷. اسناد پایش و ارزشیابی برنامه‌های راهبردی توسعه استان (شامل بخش‌های آب، آموزش عمومی، انرژی، بازرگانی، تربیت بدنی، محیط زیست، صنعت و معدن، آموزش عالی، کشاورزی و حمل و نقل)
۸. طرح توسعه و عمران (جامع) ناحیه‌ای
۹. اسناد توسعه شهرستان‌ها

ب) آیا از طریق گزارش طرح و برنامه، دستاوردهای اقتصادی مورد انتظار برنامه و طرح حاصل می شود؟

نمونه دستاوردهای اقتصادی مورد انتظار برنامه و طرح

۷. ایجاد اشتغال پایدار و رونق کسب و کار در روستاهای هدف
۸. تقویت اقتصاد محلی صادرات محور در پیوند با اقتصاد منطقه‌ای در روستاهای هدف
۹. توانمندسازی اقتصادی روستائیان و ظرفیت‌سازی مشارکت تحویل‌کردگان محلی در طرح‌های توسعه اقتصادی؛
۱۰. تنوع‌بخشی به اقتصاد و معیشت روستائیان؛
۱۱. افزایش سطح درآمد و ارتقاء سطح بهره‌وری در روستاهای هدف
۱۲. تثبیت جمعیت روستائی و ایجاد انگیزه برای بازگشت مهاجران روستائی.

ج) آیا در گزارش نهایی، اهداف برنامه توسعه اقتصادی و اشتغالزائی روستاهای استان و اهداف طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستائی، پوشش داده شده است؟ مشاوران مشخص نمایند کدام بخش از گزارش، به کدام اهداف متناظر است؟ (این اهداف باید در تدوین پرسشنامه‌ها مورد بررسی قرار گرفته و کمی سازی شده باشند و از آنها در گزارش استفاده شده باشد)

د) مشاوران مشخص نمایند: آیا در گزارش، ارتباطات درون بخشی و ارتباطات بین بخشی اقتصادی و جغرافیایی از حیث همجواری یک شهرستان با شهرستانهای پیرامونی مورد توجه قرار گرفته است؟ در کدام بخش از گزارش، این ارتباطات لحاظ شده است؟

ه) آیا سند نهایی تنظیم شده توسط مشاوران حاوی "تصمیمات"، "پروژه‌های عمرانی" و "طرح‌های سرمایه گذاری" می باشد؟ مشاوران موظفند شیوه تدوین سند را در جلسات مشترک خود مشخص کرده و نتیجه را قبل از شروع این مرحله به ناظر و تیم نظارت اعلام نمایند. نکته مهم: مشاوران، توجه داشته باشند که مصوبات کارفرما نافی مسئولیت‌های مشاور نیست. لذا از حیث برنامه‌های پیشنهادی و گزارش‌های نهایی، ملاک، اجرایی بودن و عملیاتی بودن آنها است و اگر در زمان اجرای برنامه‌ها و سند مصوب، اشکالاتی پیش آید، مشاور ملزم به رفع اشکالات است.

و) رعایت شرح خدمات و فصول و بخشها در گزارش برنامه و طرح توسط مشاوران الزامی است.

مطابق قرارداد منعقد با مشاورین رعایت کلیه جزئیات شرح خدمات و تدوین دقیق گزارش‌ها مطابق با فصول و بخش‌های اعلام شده الزامی است و تیم نظارت با توجه به این موضوع و در نظر داشتن اهداف و دستاوردهای پروژه، اعلام نظر خواهند نمود. در زیر خلاصه فصول و بخشها در برنامه و طرح، جهت تقریب به ذهن درج شده است. **تبصره:** در صورتی که اصلاحاتی در شرح خدمات از سوی سازمان مدیریت و برنامه ریزی یا بنیاد مسکن انقلاب اسلامی صورت گرفته باشد، این اصلاحات باید به صورت نامه رسمی ابلاغ و جایگزین شرح خدمات جاری شود.

تدوین برنامه توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستایی

پیوست شماره ۹- ماده ۲۷ قانون برنامه ششم توسعه

(۱) بخش اول: کلیات

۱-۱- بیان مسئله و ضرورت در مقیاس ملی، استانی و محلی؛

۱-۲- روش‌شناسی و تبیین فرآیند انجام کار؛

۱-۳- مبنا و چارچوب تحلیلی (رویکرد نظری احتمالی به تحلیل توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستایی).

(۲) بخش دوم: بررسی اسناد و توصیف و تحلیل وضع موجود

۱-۲- توصیف، تحلیل و تبیین اسناد بالادستی و ارزیابی طرح‌ها و برنامه‌های اجراء شده و در حال انجام مرتبط با موضوع و مکان برنامه؛

۲-۲- توصیف، تحلیل و تبیین وضعیت منابع طبیعی و زیستی روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۲-۳- توصیف، تحلیل و تبیین وضعیت منابع انسانی، اجتماعی، اقتصادی و زیرساختی روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۲-۴- توصیف، تحلیل و تبیین وضعیت نظام تولیدی (کشاورزی، صنایع، خدمات و گردشگری) در روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۲-۵- توصیف، تحلیل و تبیین فضای از روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۲-۶- توصیف، تحلیل و تبیین قوانین و مقررات محدودیت‌ساز و محدودیت نهادی در توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۲-۷- قابلیت‌ها و تنگناهای طبیعی، اجتماعی- انسانی، زیرساختی و فضایی جهت تولید و عرضه در بخش کشاورزی، صنعت و خدمات؛

۲-۸- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از مباحث بررسی اسناد و طرح‌های فرادست و برنامه‌ها، منابع تولید، نظام فعالیتی، جایگاه فضایی و قابلیت‌ها و تنگناها در روستاهای هدف دهستان یا بخش.

(۳) بخش سوم: تدوین برنامه توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستایی

۳-۱- تعریف و تحلیل فرآیندها و اقدامات میدانی با مشارکت ذی‌نفعان محلی جهت تدوین برنامه توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی (مصاحبه‌های عمیق فردی، گفتگوهای مشارکتی، ...)؛

۳-۲- تعیین چشم‌انداز، اهداف و راهبردهای توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۳- تعیین مزیت‌های اصلی نسبی، رقابتی و استراتژیک و محرک‌های توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستاهای دهستان/بخش در نظام کشاورزی، صنعت و خدمات و گردشگری؛

۳-۴- تعیین هدف کمی اشتغال و متوسط درآمد قابل قبول برای سکونت و معیشت پایدار در افق برنامه؛

۳-۵- جمع‌آوری ایده‌های مرتبط با طرح‌های کارآفرینی مستقل (خصوصی و تعاونی) قابل اجراء توسط ساکنین بومی با استفاده از فناوری‌های مناسب از طریق گفتگو با اجتماع بومی و هم‌اندیشی با کارآفرینان محلی؛

۳-۶- پیشنهاد ایده‌های کارآفرینی و اشتغال براساس تجربه‌های موفق در سایر استان‌ها و بررسی امکان‌کاربست آنها در روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۷- برگزاری کارگاه هم‌اندیشی با جوامع محلی جهت بررسی و اولویت‌بندی موارد اشاره شده در بندهای ۳-۲ تا ۳-۶؛

۳-۸- بررسی بازار هدف تولیدات و خدمات روستایی در روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۹- تعیین مهارت‌ها و آموزش‌های مورد نیاز جهت ارتقاء ظرفیت ذینفعان محلی برای تحقق اهداف کمی و کیفی برنامه توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۱۰- تعیین برنامه‌های توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی دهستان یا بخش هدف در زمینه‌هایی مانند توانمندسازی، تعیین ساز و کار سازمان‌دهی مشارکت مردمی و تشکیل شغل- تعاونی، ... ؛

۳-۱۱- تعیین اقدامات مناسب برای ارتقاء ظرفیت فعالیت‌های اقتصادی و اشتغال‌زایی موجود روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۱۲- احصاء و اولویت‌بندی طرح‌های سرمایه‌گذاری توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۱۳- تعیین محورهای تولید یا خدمات دارای اولویت و پشیران‌ها جهت تحریک اقتصادی روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۱۴- اقدامات لازم برای بهره‌برداری پایدار از منابع آب و حفاظت از محیط‌زیست در روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۱۵- اولویت‌بندی ظرفیت روستاهای هدف دهستان برای تعیین کانون‌های توسعه در یک یا چند دهستان و تعیین روستاها و محدوده‌های فاقد ظرفیت توسعه؛

۳-۱۶- ظرفیت‌شناسی نیروی انسانی از طریق شناسایی جوانان و سرپرستان خانوار جویای کار و ارتقاء مهارت‌های آنها در روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۱۷- شناسایی نهادهای عمومی غیردولتی، سازمان‌های مردم‌نهاد، موسسات عمومی و خصوصی فعال روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۱۸- تعیین سازوکارهای جلب مشارکت عمومی در توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستایی اقتصادی روستاهای هدف دهستان یا بخش؛

۳-۱۹- تعیین و تعریف سهم تعهدات مالی بخش خصوصی، مردمی و دولتی در اجراء طرح‌ها و پروژه‌ها؛

۳-۲۰- تعیین و تعریف ملاحظات و الزامات اجتماعی و نهادی لازم جهت اجراء طرح‌ها و پروژه‌ها؛

۳-۲۱- تعیین میزان تسهیلات مورد نیاز برای تحقق اشتغال هدف برنامه و زیرساخت‌های اجتناب‌ناپذیر مورد نیاز؛

۳-۲۲- تهیه جدول و شبکه فعالیت‌های سالانه و تخصیص تسهیلات یا اعتبارات به تفکیک هر دهستان و روستا؛

۳-۲۳- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.

تدوین طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی بخش نخست

فصل نخست (مقدمه): روش مطالعه طرح (روش‌ها و فنون تحقیق) فصل دوم: ویژگی‌های ساختاری - کالبدی منظومه

- ۱) موقعیت منظومه
- ۲) تحلیل فضایی نوع، تعداد و حجم اعتبارات طرحها و پروژه‌های توسعه‌ای و عمرانی منظومه
- ۳) ساختار محیطی - بوم‌شناختی
- ۴) ساختار کالبدی
- ۵) ساختار اجتماعی - فرهنگی
- ۶) ساختار اقتصادی
- ۷) ساختار سیاسی - مدیریتی
- ۸) جمع‌بندی: قابلیت‌ها و محدودیت‌های ساختاری منظومه

فصل سوم: کارکردها (فعالیتها و روابط) منظومه

- ۱) فعالیتها و روابط محیطی - بوم‌شناختی
- ۲) فعالیتها و روابط فرهنگی - اجتماعی
- ۳) اشتغال و فعالیت
- ۴) ویژگی‌های نظام و روابط تولید
- ۵) فعالیتها و روابط سیاسی - مدیریتی
- ۶) کمیت و کیفیت کاربری اراضی در سطح منظومه
- ۷) جمع‌بندی: قابلیت‌ها و محدودیت‌های کارکردی منظومه

فصل چهارم: جریانها و پیوندهای فضایی منظومه

- ۱) جریانها
- ۲) پیوندهای فضایی
- ۳) جمع‌بندی: نقاط قوت و ضعف جریانها و پیوندهای فضایی

فصل پنجم: ویژگی‌های فضایی شبکه سکونتگاهی منظومه

- ۱) ساختار فضایی منظومه
- ۲) سازمان فضایی منظومه
- ۳) جمع‌بندی: ویژگی ساختاری - کارکردی شبکه سکونتگاهی (بر اساس حوزه‌های درونی منظومه)

بخش دوم

فصل نخست: تحلیل ساختار و سازمان فضایی

- ۱) عوامل محیطی - اکولوژیک و اجتماعی - اقتصادی اثرگذار بر ساختار و سازمان فضایی
- ۲) جایگاه فضایی و توان نقش‌پذیری سازمان فضایی منظومه در برنامه‌ها و سیاستهای طرحهای عمرانی
- ۳) امکانات و موانع شکل‌پذیری مطلوب ساختار و سازمان فضایی (شبکه کارآمد فضایی) در سطح منظومه
- ۴) تبیین فرصتها و محدودیت‌های منظومه

فصل دوم: برنامه‌ریزی فضایی توسعه پایدار منظومه

- ۱) چارچوب نظری برنامه‌ریزی
- ۲) تدوین چارچوبهای برنامه توسعه پایدار منظومه
- ۳) تدوین اهداف برنامه توسعه پایدار منظومه
- ۴) راهبردها و سیاست‌های توسعه پایدار منظومه
- ۵) سازمان فضایی مطلوب منظومه (چشم‌انداز توسعه پایدار منظومه)
- ۶) تهیه طرح توسعه پایدار منظومه
- ۷) تدوین طرحها و پروژه‌های ضروری برای توسعه پایدار منظومه

فصل سوم: نحوه و مدیریت اجرای طرح

- ۱) مدیریت اجرا
- ۲) نظام ارزیابی و پایش (نظارت و بازنگری)

بخش سوم - اسناد طرح

معیارها و ضوابط پیشنهادی طرح

- ۱) معیارها و ضوابط محیط زیست
- ۲) تنظیم و تدوین ضوابط و مقررات استفاده از اراضی در کاربری‌های مختلف (در سطح منظومه)
- ۳) معیارها و ضوابط الگوی گسترش و رشد کالبدی روستا
- ۴) معیارها و ضوابط شبکه راهها
- ۵) معیارها و ضوابط حرایم (رودخانه، خطوط انتقال نیرو، عناصر با ارزش میراث فرهنگی و ...)
- ۶) معیارها و ضوابط پدافند غیرعامل
- ۷) سایر معیارها و ضوابط

نقشه‌های طرح

- ۱) نقشه‌های رسمی
- ۲) نقشه‌های پشتیبان